

A CSODASZARVAS

Hol volt, hol nem volt, messze keleten volt, volt egy híres, hatalmas fejedelem. Tudom, hallottátok hírét, nevét: Nimród volt a neve. Ennek előtte sok ezer esztendővel élt ez a Nimród, de híre fennmaradt. Mert Nimród volt az apja Hunornak és Magyarinak, annak a két dali szép vitéznek, akiknek maradvái a hunok és magyarok.

Tudjátok-e, miről volt híres Nimród fejedelem? Arról, hogy abban az időben, de még azelőtt is, de még azután is, nem volt emberfia, aki úgy értse s úgy szeresse a vadászatot, mint ő. Így hallottam én a nagyapámtól, a nagyapám is a nagyapjától. Reggel, ha fölkel, s eligazgatta országának mindenféle dolgát, nyakába vetette a nyilát, fölkapott a paripájára, vágatott, mint a sebes szél, még annál is sebesebben, hegyeken-völgyeken, árkon-bokron keresztül, s lóhátról lőtte le a repülő madarat. Amely madárra ő ráfogta a nyilát, nem énekelt, nem röpült az többé.

Nimród egymagában szeretett vadászni, de amint a fiai egy kicsit fölcseperedtek, vitte ezeket is magával. Különösen a két idősebb: Hunor és Magyar mindég ott nyargaltak az oldalán, s próbálgatták ők is röptében lelőni a madarakat.

Hej, volt nagy örömben Nimród, mikor látta, hogy apja fia mind a kettő: Hunor is, Magyar is. Nagy ritkán ha elhibáztak egy-egy madarat, s mondta is Nimród magában nemegyszer: még különb vadászok lesznek ezek a fiúk, ha embernyi emberré nevededtek.

Örült ezen az öreg Nimród: hadd legyenek különbek a fiai, mint ő. Hadd menjen hírük hetedhét országon is túl.

Telt-múlt az idő, Hunor és Magyar nagy, erős legényekké, deli szép vitézekké cseperedtek, hogy Nimródnak, ha rájuk tekintett, nevetett mind a két szeme a nagy szívbéli örömtől.

Gondolta magában Nimród: „na, ezeket a fiúkat már a maguk szárnyára is ereszthetem”. Hadd lakjanak külön sátorban, akkor menjenek vadászni, amikor kedvük tartja, s ott járjanak, ahová a szívük húzza. Mondta is a fiainak:

- Édes gyermekeim, én már öreg ember vagyok, nem vihetlek mindig vadászatra, amikor nektek tetszenék, lakjatok ezentúl külön sátorban. Adok annyi földet, annyi erdőt, annyi lovat, ökröt s mindenféle jószágot, hogy élhettek gond nélkül, s ha majd behunyom a szememet, tiétek lesz az ország: osszátok meg a földjét, gondját egymás közt becsületesen.

Megköszönték a fiúk édesapjuk nagy jóakarátját, másnap kiköltözködének a szülői sátorból, s egy szép lankás dombnak a tetején, egymástól nem messze, két sátrat üttetének fel, s ottan megtelepedének cselédjeikkel.

Eleinte csak a sátraktól nem messze jártak vadászni, de később mind messzibb, messzibb elkalandoznak. Hanem azért estére mindig hazakerekedtek, aztán beszéltek az édesapjukhoz, elmesélték: hol, merre jártak, hány vadat lőttek, hányat hibáztak el. De egy este, mikor éppen a lobogó tűz körül ültek, s falatoztak, megszólalt Hunor, és azt mondá az öccsének:

- Te, Magyar, egyet mondok, kettő lesz belőle.

- Mondjad, Hunor bátyám, én örömet hallgatom, mert tőled még mindig csak jót hallottam.

- Az a mondandóm, Magyar öcsém, hogy holnap reggel induljunk hosszabb útra. Nézzük meg, mi van az országunk határán túl! Hátha ott még több a vad? Nagyobbak a folyók, s több a hal? Nézzük meg!

- Már régen forgatom én is ezt a fejemben - mondá Magyar -, csak ajangottam elémondani. Itt már ismerünk minden bokrot, erdőnek, mezőnek minden zegét-zugát, talán azt is tudjuk, hány bölény, medve, szarvas, hány sas, sólyom s egyéb madár van az erdeinkben.

- No, azt könnyen számon tarthatjuk, mert erősen fogyatkoznak a vadak. Ami igaz, igaz: az édesapánk sok vadat lelőtt, de még mink is.

Megegyeztek, hogy pitymallatkor indulnak, mégpedig nyugat felé. Magukkal visznek ötven-ötven legényt, a legerősebbeket, a legbátrabbakat, s vissza sem jönnek, míg a hó le nem szakad.

Pitymallatkor csakugyan fölkerelkedtek, s útközben vadászgatván, mentek, mendégéltek elébb, elébb. Ahol az éjszaka meglepte őket, ott szállást vertek, megháltak, s reggel ismét továbbmentek.

Már rég túl voltak az országuk határán, s minél tovább mentek, annál jobban tetszett erdő-mező. Szemmel be nem lephető, végetlen nagy rónaságon vitt keresztül útjuk, s közbe-közbe rengeteg erdőségekbe jutottak, melyek tele voltak vadakkal.

Hej, ez kellett nekik! Itt aztán volt mire vadászni. Szerették volna, ha most itt volna az édesapjuk is, hadd látná, mi tenger vad van itt. Bizonyosan kedvet kapna megint a vadászatra. Meg is sokallották már, annyi volt a vad. Bölénybikák, szarvasok, őzek ott legelésztek a tisztásokon, nem bántották. Jobban esett, ha egy-egy vadat külön vehettek üldözőbe. Az után elcsatangoltak reggeltől estélig.

Hanem egyszer láttak aztán egy olyan vadat, amilyet még soha. Egy szarvas volt, amilyen csodaszépet még emberi szem nem látott. A két ágas-bogas szarva össze volt fonódva, s lebegett a feje fölött, mint egy koszorú. A két szeme feketéllett, ragyogott, mint a fekete gyémánt. A dereka karcsú, hajlékony, mint a lengő nádszál, a lába vékony, s szaladván nem látszott érinteni a földet.

- Nézd, öcsém, Magyar, csodaszép egy szarvas! - kiáltott Hunor.

- Csodaszép, csodaszép! - kiáltott Magyar is -, még nem láttam ehhez hasonlatost.

- Utána!

Szaladott a csodaszép szarvas, mint a sebes szélvész, utána Hunor és Magyar s velük száz deli legény. Tisztásról sűrűbe, sűrűből tisztásra, hegyeken föl, vizeken keresztül. Hol eltűnt, hol felbukkant a csodaszép szarvas: csalta, csalogatta Hunort és Magyarat.

Habba keveredtek a vitézek paripái, mind lassúbb, lassúbb lett a vágatásuk, de Hunor és Magyar nem hagyták félbe az üldözést. Biztatták a lovukat: szaladj, szaladj, édes lovam!

Reggeltől alkonyatig üzték a csodaszép szarvast. El akarták fogni elevenen, hogy hazavigyék édesapjuknak. Mert az idegen földön sem feledték az édes jó apát... De hiába. Leszállt a nap, alkonyodott, s a csodaszép szarvas eltűnt az ingoványos helyen, a sűrű nádas rejtekében. Ide már nem követhették: ott vesznének mindannyian. Bizonyosan ott veszett a csodaszép szarvas is.

De ha a csodaszép szarvast meg sem is foghatták, elvezette őket ez olyan szép földre, amelyet még nem láttak. Egy szépséges szép sziget volt ez, körös-körül, ameddig a szemük elért, erdők és folyóvizek. Övig gázoltak a fűben, virágban. Nagy terebélyes fák adtak pompás gyümölcsöt és enyhe árnyékot. A vizeknek színén kicsiny és nagy halaknak ezrei úszkáltak, s játszadoztak a nap verőfényében.

- Be szeretnék itt maradni örökre! - mondá Hunor áradózó szívvel. - Hát te, öcsém, Magyar?

- Én is, bátyám, én is!

- De vajon mit szól majd az édesapánk?

- Az igaz. Holnap visszamegyünk, s tanácsát kérjük.

Másnap csakugyan felszedelőzködtek, s indultak vissza az édesapjuk országába. Visszatérőben csak annyi vadat ejtettek el, amennyire szükségük volt ebédre, vacsorára. Hét nap s hét éjjel tartott az útjuk. Csak most látták, hogy milyen messze elkalandoztak hazulról. Az öreg Nimród sátrában feküdt, mikor beléptek. Szomorú volt, nagyon szomorú. Gyöngye hangon kérdezte:

- Hol voltatok? Kétszer hét napja s éje, hogy nem láttalak. Pedig érzem, hogy nem sokáig élek.

Mondá Hunor:

- Bocsáss meg, édes jó apám, vadászkedvünk messze vitt. De lásd, visszajöttünk elmondani, hogy találtunk egy szép, nagyon szép országot, ahol megtelepedni nagy kedvünk volna mindkettőnknek.

- S az én országom nem kell tinéktek? - kérde Nimród bánatosan.

- Apám - szólt most Magyar -, van neked rajtunk kívül még több fiad is, hadd legyen ez az ország az övék. Add ránk áldásodat, s ereszd szabadjára két idősebb fiadat.

Nimród szeme könnyel telék meg, s remegő hangon szólt:

- Jertek hát, térdeljete elém, hadd teszem fejeteekre reszkető kezemet.

Letérdeltek a fiúk, s az öreg megáldá.

- Eredjete, az Isten vezéreljen! Áldás, szerencse kísérjen, amerre jártok!

Ezt mondá Nimród, s homlokon csókolá Hunort és Magyar. Még egyszer megpihent rajtuk tekintete, aztán behunyta szemét, s Hunor és Magyar karjai közt nemes lelkét kilehelé.

Meghalt Nimród, fiai eltemették nagy pompával. Hunor és Magyar a temetés után útra keltek, s testvéreiknek hagyván az országot, mentek, mendegéltek ama csodaszép sziget felé.

Hét nap s hét éjjel tartott az út most is, s mikor megérkeztek, leborultak a földre, s hálát rebegtek az Istennek, áldották a csodaszarvast, mely e gyönyörű vidékre csalta, csalogatta őket.

Már több napja voltak a szép szigeten, s csodálkoztak, hogy a maguk emberein kívül más embert nem látnak. Azt mondta Hunor:

- Öcsém, nézzünk széjjel, hátha találunk valami lelkes állatra is!

- Jól van, bátyám, menjünk.

Fölkerekedtek a száz vitézzel, s sokáig kalandoztak, csatangoltak a nagy rónaságon.

Hát egyszer mit látnak! Szemük-szájuk elállott a nagy csodálkozástól. Egy nagy csapat leány, egyik szebb a másnál, ott táncolt karikába-körbe egy csörgedező forrásnak a tövén. Szépen összefogódtak, lehettek százan, ha nem többen, s úgy keringtek körbe, közepén pedig két leány lejtett, de olyan szép mind a kettő, hogy a napra lehetett nézni, de rájuk nem.

Hunor és Magyar összenéztek, a többi vitézek sem különben; nem szóltak semmit, de azért tudták, hogy egyet gondolnak mind. Egyszeribe közrefogták a táncoló leányokat, ki-ki egy leányt fölkapott a nyergébe, s azzal - uzsgyi neki, vedd el magad! - elvágattak sebes szélnél sebesebben.

Hunor és Magyar azt a két leányt kapták föl a nyergükbe, akik a kör közepén táncoltak. Mikor a sátrukhoz értek, ott szép gyöngén leemelték a leányokat a nyeregből, és bevitték a sátrukba.

Aközben magukhoz tértek a leányok is. Reszkettek a félelemtől, de Hunor és Magyar olyan szép szavakkal engesztelték, vigasztalták, hogy lassankint nekibátorodtak, s nem is bánták, hogy elrabolta őket ez a két deli szép fiú. De a többi leány sem bánta.

Hunor és Magyar csak most tudták meg, hogy az a két leány, akit ők elraboltak: az alánok fejedelmének, Dulnak a leánya. Annál jobb! Fejedelmi vérből való feleségük lesz hát. De a leányok is örültek, mikor megtudták, hogy a világhíres Nimród fiai veszik őket feleségül.

Mondta Hunor az ő párjának:

- Te az enyém, én a tied, ásó, kapa válasszon el minket!

Mondta Magyar is az ő választottjának:

- Te az enyém, én a tied, ásó, kapa válasszon el minket!

Visszamondták a lányok is ezt szóról szóra.

Ez volt az ő esküjük.

Még aznap nagy lakodalmat laktak. Egyszerre volt a lakodalma Hunornak és Magyarnak s száz vitézüknék.

Az Isten megáldotta frigyüket, s szaporodtak ivadékról ivadékra. Idők múltán már nem volt elég a szép sziget Hunor és Magyar nemzetségének.

Tovább kellett vándorolniuk.

Új hazát, nagyobbbat kellett keresniök, annyira elszaporodtak hunok és magyarok.

Merre mentek, hová jutottak, elmondom nektek később.

Forrás:

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág I.

<http://www.mek.oszk.hu/04800/04833/04833.htm>

Magyar Elektronikus Könyvtár, Utolsó letöltés: 2020.10.04 08:00